

I ARA?

Lev Trotski

Versió catalana feta per Alejo Martínez des de: *Et maintenant?*, en *L'année 1917*, Librairie François Maspero, Paris, 1976, pàgines 43-106 i *¿Qué sigue?*, en *1917. Escritos en la revolución*, Ediciones del IPS. CEIP "León Trotsky", Buenos Aires, 2007, pàgines 113-166.

A manera de prefaci	2
1. Què ha succeït?	3
2. Elements de bonapartisme	6
3. L'exèrcit en la revolució	10
4. I ara?.....	14
5. El caràcter de la revolució russa	17
6. Qüestions de tàctica internacional	20

A manera de prefaci

Des de la primera ofensiva del 1er de juliol al front extern, comença un retrocés de la revolució al front intern. Aquest retrocés, encapçalat per la democràcia oficial, ha assumit, després dels esdeveniments del 16-17 de juliol, el caràcter de pànic. En aquest moment, presenta una aparença més ordenada, però, malgrat tot, la fuga no ha cessat. La guerra devora la revolució davant dels nostres ulls. I com els generals controlen la guerra, intenten prendre tot el poder real en les seues pròpies mans.

Fins on s'arribarà? Fer un pronòstic requereix que ens preguntem quina és la naturalesa de les forces que estan involucrades en la lluita política..., o que estan a punt de rendir-se sense combatre. Aquest és l'objecte d'aquest estudi.

Els dos primers capítols foren escrits abans de la Conferència de Moscou. No els hem modificat en res. En el nostre intent de preveure la funció i conseqüències de la cerimònia de Moscou, analitzem, no les afirmacions dels líders i les declaracions de premsa (sembla que mai els líders i els periòdics han mentit tant com ara) sinó els interessos de classe i les activitats polítiques: aquest últim mètode, que és recomanat per Marx, és infinitament més segur.

Encara després haver desarmat el Petrograd revolucionari i reemplaçat les banderes roges pels estandards cosacs, el Govern Provisional no s'ha atrevit a enfurir els obrers posant-los davant dels seus ulls una conferència que fos qualificada de governamental, ni menys encara d'"antipopular". Les "forces vives" han estat invitades al piadós i pacífic Moscou. Però el proletariat de Moscou ha rebut els hostes indesitjables amb una vaga de protesta i menyspreu. I, gràcies a aquest suport, el proletariat de Petrograd ha pogut respirar lliurement.

Amb el seu permís, dedique aquest opuscle als camarades obrers de Moscou.

Agost-setembre de 1917

1. Què ha succeït?

Ningú pot explicar satisfactòriament per què ha d'haver-hi una Conferència a Moscou. Més fins i tot: tots aquells que participaran en la conferència declaren (sincerament o no), que ignoren la raó per la qual han estat invitats a Moscou. Al mateix temps, gairebé tots expressen desconfiança i menyspreu quan parlen de la conferència. Però igualment hi van tots. Per què?

Si fem a una banda el proletariat, que ocupa una posició específica, els participants en la Conferència de Moscou es poden dividir en tres grups: els representants de les classes capitalistes, les organitzacions petit burgeses i el govern.

Les classes propietàries tenen la seua representació més acabada en el Partit Democràtic Constitucional, els cadets. Recolzant-los estan els grans terratinents, les organitzacions del comerç, el capital industrial, les màfies financeres, les universitats. Cadascun d'aqueixos grups té els seus propis interessos i perspectives polítics. No obstant això, el perill comú que els amenaça ve de les masses d'obers, camperols i soldats, i aquest perill porta les classes capitalistes a formar una única i vasta unió contrarevolucionària. Sense suspendre les seues intrigues i conspiracions monàrquiques, els cercles de la cort, la burocràcia i l'Estat Major General, han considerat no obstant això que era absolutament necessari en aqueix moment recolzar els cadets. I els liberals burgesos, sempre fent ullades sospitoses vers la camarilla monàrquica, avui li donen gran valor al seu suport contra la revolució. En aquest sentit, el partit cadet esdevé representant general de tota la varietat d'interessos de la gran i petita propietat. Totes les demandes de les classes posseïdores, totes les extorsions dels explotadors, estan avui amalgamades en el cinisme capitalista i la insolència imperialista de Miliukov. La seua política és esperar assegut tots els passos en fals del règim revolucionari, tots els errors i fracassos, aprofitant-se de moment de la "col·laboració" dels menxevics, socialistes i socialistes-revolucionaris, per a comprometre'ls per la seua col·laboració i a l'espera que li arribe el seu torn. I, darrere de l'esquena de Miliukov, el tsarista Gurko espera *el seu moment*.

La pseudodemocràcia dels socialistes-revolucionaris i menxevics descansa sobre les masses camperoles, la petita burgesia de les ciutats i els obrers més endarrerits. Cal destacar respecte a açò que, com més es desenrotllen els fets, esdevé més clar que la fortalesa de la combinació rau en els socialistes-revolucionaris, mentre que els menxevics són els inoperants. Dirigits per aquests dos partits, els soviets d'obers i soldats, que foren elevats a una altura extraordinària per les convulsions cataclismàtiques de les masses, estan perdent ràpidament la seua importància i retrocedint a l'oblit. Per què? Marx assenyala que quan la història li dóna un fort colp al nas als filisteus, aquests mai cerquen la causa del seu fracàs en la seua pròpia incapacitat, sinó que, invariablement, descobreixen la malícia o la intriga en altri. És per això que Tseretelli s'afanya a veure en el "complot" del 16-18 de juliol, la "palla" que explica el lamentable fracàs de tota la seua política. Quan els Lieber, Gotz i Voitinski socialistes-revolucionaris i menxevics preservaren l'ordre davant l'"anarquia" (ordre que, dit siga de passada, no estava essent amenaçat), aquests senyors cregueren fermament que, com les oques que salvaren el Capitoli, ells meritaven una recompensa. I quan observaren que el menyspreu de la burgesia envers ells augmentava en proporció directa a la seua gelosia conciliadora cap al proletariat, es quedaren estupefactes. Tseretelli, el mateix Tseretelli que sabia tan bé jugar amb els llocs comuns repetits, veié la seua liquidació com a revolucionari per massa empipador. Estava perfectament clar: el Regiment de Metralladores havia "arruïnat" la revolució (en refusar-se a obeir l'ordre de Kerenski de marxar al front excepte sota certes condicions i per participar en els esdeveniments del 16-17 de juliol).

I si Tseretelli i el seu partit s'han incorporat als rengles de la contrarevolució, de Polovtsev i els cadets militars, ajudant-los a desarmar els obrers en interès de la contrarevolució, no ha estat per l'error del joc polític de Tseretelli, sinó pel del Regiment de Metralladores, al que els bolxevics havien portat per mal camí. Tal és la filosofia de la història professada pels banquers polítics dels filisteus!

En realitat, les Jornades del 16, 17 i 18 de juliol han esdevingut un punt d'inflexió en el desenvolupament de la revolució, perquè exposaren la completa incapacitat dels partits dirigents de la democràcia petit burgesa per a prendre el poder en les seues mans. Després del miserable enfonsament del govern de coalició, s'ha evidenciat que no hi havia una altra alternativa que la presa del poder pels soviets. Però els menxevics i els socialistes-revolucionaris dubtaren. Assumir el poder, raonaven, significaria una ruptura amb els banquers i diplomàtics: una política perillosa. I quan, tanmateix el fosc presagi dels fets del 16-18 de juliol, els líders del soviet continuaren corrent darrere d'Efimov, les classes propietàries no han trigat en comprendre que els polítics del soviet estaven al seu servei, com el petit botiguer està al servei del banquer, expressant-li la seua admiració. I açò és el que ha encoratjat la contrarevolució.

Tota la història prèvia de la revolució resideix en allò que hom anomena “doble poder”. Aquesta denominació, donada pels liberals és, certament, força superficial. L'assumpte no s'esgota quan es diu que al costat del govern estava el soviet, que desenrotllava un considerable nombre de funcions governamentals, ja que els Dan i Tseretelli han fet tot el possible per tal d'anihilar, “sense dolor” aquesta divisió de poder, cedint-li tot al govern. La veritat és que, darrere dels soviets i darrere del govern, hi havia dos sistemes diferents descansant sobre interessos de classe diferents.

Darrere dels soviets estaven les organitzacions obreres que estaven desplaçant, en cada fàbrica, a l'autocràcia dels capitalistes, i establint un règim republicà en la indústria, règim que era incompatible amb l'anarquia capitalista i demandava un irrevocable control estatal de la producció. Per a defensar els seus drets de propietat, els capitalistes cercaren ajuda en les altes esferes pròximes al govern, l'empentaren cada vegada amb més energia contra els soviets i el comminaren a acceptar la conclusió que no posseïa un aparell independent, és a dir, instruments de repressió contra les masses treballadores. D'ací els laments pel “poder dual”.

Darrere del soviet, estava l'organització electoral en l'exèrcit, i tota l'administració de la democràcia dels soldats. El Govern Provisional, alineat amb Lloyd George, Ribot i Wilson, reconeixia les velles obligacions del tsarisme i, procedint amb els vells mètodes de la diplomàcia secreta, només podia xocar amb l'hostilitat activa del nou règim de l'exèrcit. L'oposició que arribava des de dalt havia perdut quasi tota la seua eficàcia en el mateix moment en què guanyava el soviet. D'ací les queixes pel “doble poder”, especialment de part de l'Estat Major General.

Finalment, el soviet camperol també, tot i el miserable oportunisme i el groller xovinisme dels seus líders, estava subjecte a una creixent pressió de la base, on la confiscació de terres estava assumint una forma que esdevingué més amenaçador com més el govern s'hi oposava. Fins a quin grau aquest últim estava exercint el rol d'un representant del gran capital ho il·lustra a la perfecció el fet que l'última ordenança policial de Tseretelli no diferia en res de les ordenances del príncep Lvov. I en totes bandes de les províncies on els comitès de camperols i soviets intentaren instal·lar un nou règim agrari, es trobaven involucrats en un agre conflicte amb l'autoritat “revolucionària” del Govern Provisional, que es transformava cada vegada més en un gos guardià de la propietat privada.

El posterior desenvolupament de la revolució feia necessari el pas de tot el poder a les mans del soviet, i l'ús d'aquest poder en interès dels obrers contra els amos de la propietat. I l'aprofundiment de la lluita contra les classes capitalistes exigeix assignar el rol dirigent a la

fracció més decidida de les masses treballadores, és a dir, al proletariat industrial. Per a introduir el control sobre la producció i distribució, el proletariat podia apel·lar a precedents molt importants en Europa occidental, particularment al pretès “socialisme de guerra” alemany. Però com a Rússia aquest treball d’organització només podia ésser realitzat sobre la base d’una revolució agrària i sota la direcció d’un poder realment revolucionari, el control de la producció i la progressiva organització d’aquest poder necessàriament assumien una direcció hostil als interessos del capital. Quan les classes posseïdores s’esforçaven, a través del Govern Provisional, en establir el govern d’una república capitalista “forta”, el pas de tot el poder als soviets, encara que no en absolut sinònim de “socialisme”, hauria en tot cas trencat l’oposició de la burgesia, i en aliança amb les forces productives existents i la situació a Europa occidental, hauria imposat una direcció i una transformació de l’organització econòmica en funció dels interessos de les masses treballadores. Llançant les cadenes del poder capitalista, la revolució es transformaria en *permanent*, és a dir, contínua; hauria utilitzat el seu poder, no per a perpetuar la llei de l’explotació capitalista sinó, per contra, per a destruir-la. Els seus últims èxits en aquest camp haurien depès dels èxits de la revolució proletària en Europa. D’altra banda, la revolució russa podria donar un impuls major a la revolució a Europa occidental, com més resolució i valor posés per a derrotar l’oposició de la seua pròpia burgesia. Tal era i tal és la *sola i única perspectiva real* per a l’ulterior desenvolupament de la revolució.

Però, per als ideòlegs filisteus, aquesta perspectiva era “utòpica”. Què volien? Mai han pogut explicar-ho. Tseretelli parlava molt sobre la “democràcia revolucionària”, sense entendre què significa realment. Els socialistes-revolucionaris no eren els únics que tenien l’hàbit de navegar entre les onades de la fraseologia democràtica; també els menxevics abandonaren el seu criteri de classe tan prompte com aquest criteri exposà clarament el caràcter petit burgès de la seua política. La regla de la “democràcia revolucionària” explica i justifica tot. I quan les Centúries Negres intenten reprimir els bolxevics, ho fan en nom d’una autoritat que és ni més ni menys que la “democràcia revolucionària”. Però no ens anticipem.

En representar, com ho féu, el poder de la burgesia o, millor dit, la neutralització del poder per mitjà de la coalició, la democràcia socialista-revolucionària i menxevic, en realitat, escapçà la revolució. D’altra banda, defensant els soviets com els seus òrgans, la democràcia petit burgesa, en realitat, impedí al govern crear un aparell administratiu a les províncies. El govern no sols fou impotent per a fer-ho bé sinó que, també, fou pràcticament impotent per a fer-ho malament. Els soviets, plens de plans ambiciosos, no foren capaços de portar a terme cap d’ells. La república capitalista, implantada des de dalt, i la democràcia obrera formada des de baix, es paralitzaren mútuament. Allí on xocaven sorgien, doncs, innumerables disputes. El ministre i els comissaris suprimiren l’òrgan d’autogovern revolucionari, els comandants maleïen davant els comitès de l’exèrcit, els soviets anaven d’una banda a una altra entre les masses i el govern. Una crisi seguia una altra crisi, els ministres arribaven i se n’anaven. El descontentament entre les masses s’incrementava mentre que les mesures repressives de l’autoritat esdevenien més inoperants i incoherents. Vista des de dalt, tota la vida hauria de semblar un torrent bullent d’“anarquia”.

Era evident que el tímid dualisme del govern de la “democràcia” petit burgesa portava en si mateix a la seua fallida. I com més profunds esdevenien els problemes de la revolució, més dolorosament es palesava aquesta fallida. Tota l’estructura de l’estat estava de cap avall, o millor dit, sobre els seus dos o tres caps. Un moviment descuidat per part de Miliukov, Kerenski o Tseretelli amenaçava d’enfonsar tot l’edifici. I, dia a dia, l’alternativa apareixia cada vegada més inevitable: o els soviets assumeixen el poder, o el govern capitalista escombrarà els soviets. Era suficient un colp extern per a destruir l’equilibri de tota l’estructura. Aquest colp extern a un sistema que ja estava condemnat des de dins, prengué la forma dels esdeveniments del 16-18 de juliol. L’“idil·li” petit burgès, construït sobre la unió

“amigable” de dos sistemes que s’exclouen mútuament, rebé el seu colp mortal. I Tseretelli ha pogut escriure en les seues memòries que el seu pla per a la salvació de Rússia havia estat sabotejat pel Regiment de Metralladores.

Proletarii, número 1, 13 d’agost de 1917

2. Elements de bonapartisme

El vostre petit comerciant és un home de caràcter assossegat; per damunt de tot té horror a “córrer riscos”. Però al mateix temps té una imaginació fètil: tot petit comerciant somia d’esdevenir un Rothschild. Aquesta combinació de sobrietat anèmica amb una imaginació inútilment turbulenta és la mateixa essència de la política petit burgesa. Seria erroni pensar, com escrigué Marx, que els representants de la petita burgesia són invariablement botiguers. Lluny d’això: pel seu nivell mental, són molt superiors al menyspreable filisteu. No obstant això, “són representants de les idees de la petita burgesia perquè els seus pensaments no transcendeixen l’esfera en què desenrotllen les seues vides, i per això arriben, en teoria, als mateixos problemes i a les mateixes solucions a què la petita burgesia arriba en la pràctica” (Marx, K. *El 18 Brumari de Lluís Bonaparte*).

Sancho Pança és l’encarnació de la més mediocre covardia. No obstant això, el romanticisme no li és gens aliè doncs que sinó mai s’hauria convertit en el company del senyor Quixot. La covardia de la política de la petita burgesia, troba la seua forma més enèrgica en la persona de Dan. Tseretelli representa la fusió d’aquesta covardia amb el romanticisme. Tseretelli li digué a Martov: “Només un boig no té por de res!” La política filisteu ben intencionada, d’altra banda, té por de tot: tem causar l’ira dels seus creditors, tem que els diplomàtics puguen prendre el seu “pacifisme” seriosament, però sobretot tem al poder. Així com “un boig no té por de res”, així la política de la petita burgesia creu oportú preservar-se contra qualsevol bogeria representant a la covardia en tots els terrenys. No obstant això, no abandonen les seues esperances d’esdevenir Rothschild: en haver agregat dues o tres paraules en la nota diplomàtica de Teretxenko, pensen que han fet avançar la pau; tenen l’esperança de portar al príncep Lvov a la seua més lleial mediació contra la guerra civil. Però el gran pacificador petit burgès conclou desarmant els obrers, sense desarmar en absolut Polovtsev o Kaledin, és a dir, la contrarevolució. I quan tota aquesta política es cau a trossos al primer colp seriós, Tseretelli i Dan expliquen a tot aquell que vullga creure’ls que la revolució es frustra no per la incapacitat de la petita burgesia per a prendre tot el poder en les seues mans, sinó per la “insurrecció” del Regiment de Metralladores.

En el curs de molts anys de controvèrsia respecte al caràcter de la revolució russa, els menxevics han sostingut que els vertaders portadors del poder revolucionari en Rússia eren els demòcrates petit burgesos. Sempre hem assenyalat que la democràcia petit burgesa és incapaç de resoldre aquest problema, i que l’únic poder que pot guiar la revolució a la seua meta és el proletariat, prenent la seua força de les masses del poble. Ara, la història ha volgut que els menxevics apareguen com els representants de la democràcia petit burgesa, de manera que ells puguen, en persona, demostrar la seua completa incapacitat per a enfrontar-se als problemes del poder, és a dir, per a assumir el rol dirigent en la revolució.

En *Rabotxaiia Gazetta*, aqueix òrgan del “marxisme” falsificat, mutilat i esguerrant, s’intenta endegar-nos l’etiqueta d’“homes del 16 de Juliol”. Tenim totes les raons per a afirmar que en el moviment del 16 de Juliol totes les nostres simpaties estaven absolutament de banda dels obrers i soldats, i no amb els cadets militars, els Polovtsev, Lieber, i els “aspirants”.

Si fos altrament no meritariem altra cosa més que menyspreu. Però deixem que els crebantats de la *Rabotxaia Gazetta* no invoquen massa sorollosament el 16 de juliol, ja que aqueix fou el dia de la seua autodestrucció política. L'etiqueta "homes del 16 de Juliol", per a emprar una metàfora molt confusa, pot girar-se'ls en contra com una espasa de doble tall, ja que el 16 de juliol les camarilles rapaces de la Rússia tsarista realitzaren un *coup d'Etat* amb el propòsit de col·locar tota l'autoritat de l'estat en les seues mans. El 16 de juliol de 1917, en el moment de la crisi més seriosa de la revolució, els demòcrates petit burgesos afirmaren sonorament que eren incapaços de prendre el poder. Girant-los odiosament l'esquena als obrers i soldats revolucionaris, que els demandaven l'exercici del seu deure revolucionari més elemental, els "homes del 16 de Juliol" feren una aliança amb els "homes del 16 de juny", amb l'objecte de controlar, desarmar i empresonar els obrers i soldats socialistes. La traïció de la democràcia petit burgesa, la seua capitulació vergonyosa a la burgesia contrarevolucionària, açò és el que impedí un canvi de poder, i no ha estat la primera vegada en la història de la revolució.

Fou sota aquestes circumstàncies que ha estat creat l'últim ministeri, que hom ha batejat com "el govern de Kerenski". L'irresolut, impotent i vacil·lant règim de la democràcia petit burgesa, es transformà en una dictadura personal.

Sota el nom de "doble poder" es desenrotllava una lluita entre dues tendències de classe irreconciliables: la república imperialista i la democràcia dels treballadors. Com la sortida d'aquesta lluita no es resolía, es paralitzà la revolució i, inevitablement, produí símptomes d'"anarquia". Dirigits per polítics que tenen por de tot, els soviets no s'atreïren a assumir el poder. Els representants de les camarilles propietàries, és a dir, el partit cadet, *no podia* encara assumir el poder. Allò que es necessitava era un gran conciliador, un mediador, un àrbitre imparcial.

Ja a meitat de maig, en un míting del Soviet de Petrograd, Kerenski havia estat anomenat "el punt matemàtic del bonapartisme rus". Aquesta caracterització mostra, d'un sol colp, que no és Kerenski allò que importa sinó, més bé, la seua funció històrica. Pot semblar un poc superficial declarar que Kerenski pertany a la mateixa espècie que el primer Bonaparte; almenys, no ha estat provat. No obstant això, la seua popularitat sembla un poc més que un simple accident. Kerenski sembla estar més pròxim a la mentalitat dels filisteus panrussos. Defensor de presoners polítics, "socialista-revolucionari" al capdavant dels laboristes, radical no lligat a cap escola socialista, Kerenski era el reflex més complet possible de la primera fase de la revolució, la seua vaguetat "nacional", l'idealisme seductor de les seues esperances i expectatives. Parlava de terra i llibertat, d'ordre, de pau entre les nacions, de la defensa de la mare pàtria, de l'heroisme de Liebknecht, deia que la revolució russa sorprendria al món amb la seua grandesa d'ànima, sempre agitant un mocador de seda roja. El filisteu mig espavilat s'extasiava amb aquests discursos: li semblava com si ell mateix estigués parlant dalt de l'estrada. L'exèrcit saludava Kerenski com a qui l'havia alliberat de Gutxkov. Els camperols escoltaven dir que era un laborista, un delegat dels mugics. L'extrema moderació dels seus punts de vista, darrere del radicalisme confús de les seues frases, era suficient per a atrapar els liberals. Només els obrers més lúcids es mantenien a distància. Però els seus soviets es dissolien amb èxit en una "democràcia revolucionària".

La seua absència de qualsevol equipament doctrinari li permeté a Kerenski ésser el primer dels "socialistes" a entrar en el govern burgès. Fou el primer en aplicar el nom d'"anarquia" a les creixents i insistents demandes socials de les masses: ja al maig havia amenaçat els finlandesos amb les més agudes represàlies i emès la seua altisonant frase sobre "esclaus amotinats", que fou com un bàlsam per als cors de tots els propietaris damnificats. En aquest sentit, la seua popularitat aviat estigué envoltada en una vertadera barreja de contradiccions, reflectint així de forma apropiada la vaguetat del primer estadi de la revolució

i l'impàs total del segon. I quan la història hagué d'omplir la vacant d'àrbitre, no trobà un home més adient que Kerenski.

La “sessió de la nit històrica” al Palau d'Hivern només fou una repetició de la humiliació política que la democràcia “revolucionària” havia preparat per a la Conferència de Moscou. En aquestes transaccions, tots els triomfs estaven en mans dels cadets. Per la seua banda, la democràcia socialista-revolucionària i menxevic, que triomfava en totes les eleccions democràtiques sense excepció, i que tenia un terror mortal d'aquests èxits, li suplica humilment als liberals privilegiats la seua col·laboració amb el govern! Com els cadets no temeren, el 16 de juliol, imposar el poder als soviets, i com, d'altra banda, els liberals no temien assumir tot el poder, era evident que ells eren els amos de la situació.

Si Kerenski era l'última paraula de la impotent hegemonia del soviets, li calia ara dreçar-se com la primera paraula de l'alliberament d'aqueixa hegemonia. Per ara, emprem Kerenski, però només sota la condició que talle el cordó umbilical que l'uneix al soviets: tal fou l'ultimatum de la burgesia.

“Malauradament, el debat al Palau d'Hivern fou una mera xerrada i poc interessant més enllà del que s'havia convingut”, s'ha lamentat Dan en el seu informe al soviets.

És difícil apreciar plenament la profunditat d'aquestes queixes emeses pel parlamentarisme de la democràcia “revolucionària”, que abandonà el Palau de Tàurida a la nit, tenint encara el poder, i que hi tornà al matí següent, amb les mans buides. Els líders dels socialistes-revolucionaris i els menxevics respectivament havien deixat la seua porció de poder als peus de Kerenski. Els cadets acceptaren aquest regal graciosament: en tot cas, ells consideraven Kerenski no com a un gran àrbitre imparcial sinó com a un agent intermediari. Prendre tot el poder en les seues mans hauria estat molt perillós en vista de la inevitable resistència revolucionària de les masses. Era molt més intel·ligent confiar al, pel moment, “independent” Kerenski, amb la col·laboració dels Avksentiev, Savinkov i altres moderats socialistes-revolucionaris, la tasca d'obrir el camí a un govern purament burgès, amb l'ajuda d'un sistema de repressió més salvatge.

El nou ministeri de coalició (“el govern de Kerenski”) ha estat format. A primera vista, no diferia en res de l'altre govern de coalició, que es col·lapsà tan indignament el 16 de juliol. Sortí Xingariev, arribà Kokoxkin; sortí Tseretelli, Avskentiev entrà. Totes aquestes pèrdues de personal només emfatitzaven el fet que ambdós costats consideraven al gabinet simplement com una passarel·la. Però molt més important era el canvi radical en el “significat” dels dos grups. Anteriorment (almenys “en teoria”), els ministres “socialistes” havien estat considerats els representants dels soviets, controlats pels soviets; els ministres burgesos, actuaven com a pantalla entre els Aliats i els capitalistes. Però ara, els ministres burgesos entraven, com a grup subordinat, en el personal del bloc obertament contrarevolucionari de les classes posseïdores (el partit cadet, els líders del comerç i de la indústria, la Lliga dels grans terratinents, el comitè provisional de la Duma, el cercle cosac, l'Estat Major General, la diplomàcia Aliada) i els ministres “socialistes” servien simplement com a pantalla contra les masses del poble. Enfront del silenci del Comitè Executiu dels Soviets, Kerenski assolí fer-se aplaudir en prometre que no permetria la restauració de la monarquia. Tan baix havien caigut els requeriments de la democràcia filisteia! Avskentiev cridà a tots “al sacrifici”, vessant discursos meitat kantians, meitat evangèlics (la seua gran especialitat); i, com era propi d'un idealista en el poder, en aquest imperatiu categòric, portava amb ell constantment als cosacs i als cadets militars. Els diputats camperols miraven sorpresos cap a tot arreu, dient-se a si mateixos que abans de tenir una possibilitat de confiscar la terra als propietaris alguna cosa estava a punt de confiscar la seua influència sobre el poder.

Els estats majors contrarevolucionaris suplantaven pertot arreu als comitès de soldats i, al mateix temps, els utilitzaven àmpliament per a reprimir les masses: minaven així

l'autoritat de les organitzacions dels soldats i preparaven la seua caiguda. La contrarevolució burgesa tenia al seu abast per a aquest propòsit als seus ministres "socialistes", però aquests últims arrossegaven amb ells en la seua vertiginosa caiguda els mateixos soviets dels quals ara eren independents, però que eren encara dependents dels ministeris. Renunciat al poder, les organitzacions democràtiques també haurien de liquidar la seua autoritat. Així, tot estaria disposat per a l'arribada de Miliukov. I darrere d'ell, el general Gurko esperava la seua hora.

La Conferència de Moscou adquireix tota la seua importància en connexió amb aquesta tendència general del moviment polític als cercles més alts.

Aquests darrers dies, l'actitud dels cadets envers la reunió no sols no tenia entusiasme sinó que estava plena de desconfiança. L'hostilitat mal dissimulada cap al pelegrinatge a Moscou també era l'actitud de *Dielo Naroda*, l'òrgan del partit representat en el govern pels Kerenski, Avskentiev, Savinkov, Txernov i Lebediev. "Si cal anar, hi anirem", escrivia *Rabotxaia Gazetta* amb un sospir, com un lloro a qui el gat estava arrossegant de la cua. Els discursos dels Riabutxinski, Alexeiev, Kaledin, etc., i de la "banda de xerradors en el poder", no eren en absolut indicatius de la seua disposició a fer el sacrifici d'abraçar-se amb Avskentiev. I finalment el govern, digueren els periòdics, no li atorgava una importància decisiva a la Conferència de Moscou. Així doncs, *quid prodest?* En interès de qui i per a què fou convocada aquesta conferència?

Estava clar com la llum del dia que estava directament dirigida contra els soviets. Aquests últims *no van* a la conferència, *se'ls hi arrossega* estirat una corda. La trobada és necessària per a les classes contrarevolucionàries, per tal d'ajudar-les a sufocar definitivament els soviets. Per què, doncs, els òrgans responsables de la burgesia prenen tanta distància respecte a la conferència? Perquè, primer que res, cal establir la posició "per damunt de les classes" del suprem àrbitre imparcial. Miliukov tem que Kerenski pugui sortir de la conferència amb la seua posició massa refermada i que, en conseqüència, les vacances polítiques de Miliukov es perllonguen de forma desagradable. És així com cada patriota defensa la pàtria a la seua manera.

Com a conseqüència de la nit "històrica" al Palau d'Hivern nasqué el règim de Kerenski, de bonapartisme estudiantil (com el de segon any de batxillerat). Però la Conferència de Moscou, pels seus participants i objectius és, per a dir-ho d'alguna manera, una reproducció d'aquesta nit històrica a plena llum. Tseretelli està condemnat una vegada més a explicar a tota Rússia que el pas del poder a les mans de la democràcia revolucionària seria una desgràcia i la ruïna de la revolució. Després d'aquesta solemne declaració de la seua pròpia fallida, els representants de la democràcia revolucionària tindran el privilegi d'escoltar una crítica atroç dirigida a ells, prèviament redactada per Rodzianko, Riabutxinski, Miliukov, el general Alexeiev, i la resta de "forces vives" del país. La nostra camarilla imperialista, a qui el govern ha assignat el lloc d'honor en la Conferència de Moscou, vindrà amb l'eslògan: "Se'ns hauria de lliurar tot el poder!" Els líders del soviets es veuran cara a cara amb les ganes rapaces de les classes propietàries i amb l'amenaça de l'aixecament dels mateixos obrers i soldats als qui Tseretelli desarmà amb el lema: "Tot el poder als soviets!". En la seua qualitat de president, Kerenski només podrà registrar la real existència d'un "desacord" i cridar l'atenció de les "parts interessades" sobre el fet que no poden continuar sense un àrbitre imparcial. *Quod erat demonstrandum.*

"Si jo estigués en el Comitè Executiu Central del Soviet [confessà el menxevic Bogdanov, en una reunió del Comitè Executiu del Soviet] no hauria cridat a aquesta reunió, ja que el govern no arribarà amb ella als objectius que es proposa: l'enfortiment i l'ampliació de les seues bases". Cal admetre que aquests adeptes a la *Realpolitik* en veritat no saben les coses que passen amb la seua activa cooperació. Després de la desintegració de la coalició del 16 de juliol, el rebuig del soviets a assumir el poder *descartà* la possibilitat de creació d'un govern sobre una àmplia base. El govern de Kerenski, en exercir control, és en la seua

mateixa essència un govern sense una base social. Fou construït conscientment *entre* dues possibles bases: les masses treballadores i les classes imperialistes. Aquí rau el seu bonapartisme. La Conferència de Moscou té el propòsit, una vegada que els partits democràtics i privilegiats hagen estat fets a una banda, de perpetuar la dictadura personal, la qual, per una política d'aventurerisme irresponsable, minarà tots els èxits de la revolució.

Per a açò és necessari tenir una oposició tant en l'esquerra como en la dreta. S'haurien de contrabançar una a l'altra i les condicions socials haurien de mantenir aquest equilibri. Però açò és justament el que falta.

L'antic tsarisme sorgí d'una lluita entre les classes al si d'una societat lliure; però davall de les faccions en lluita i el seu tsar hi havia una estable infraestructura de treballadors. El nou tsarisme ha cerca el suport necessari per a la seua existència en la inèrcia passiva dels camperols essent el principal instrument del bonapartisme un exèrcit ben disciplinat. Però al nostre país, cap d'aquestes condicions s'ha realitzat encara. La nostra societat està impregnada d'antagonismes oberts, que han estat portats a una extrema intensitat. La lluita entre els obrers i els capitalistes, entre els camperols i els amos de terres, entre els soldats i l'estat major, entre les nacionalitats oprimides i el poder de l'estat central, no donen a aquest últim cap element d'estabilitat, a menys que el govern resolga fermament lligar la seua fortuna a una de les forces en lluita. Fins a la finalització de la revolució agrària, els intents d'una dictadura "per damunt de les classes" només poden ésser que efímers.

Miliukov, Rodzianko i Riabutxinski volen que el poder acabe en les seues mans, és a dir, transformar-se en una dictadura contrarevolucionària dels explotadors sobre els obrers, camperols i soldats revolucionaris. Kerenski vol espantar la democràcia per mitjà d'una contrarevolució, i espantar la contrarevolució per mitjà de la democràcia i, llavors, assegurar la dictadura del poder personal, del que les masses no obtindran res. Però ell està fent càlculs sense el seu amfitrió. Les masses revolucionàries encara no han dit la seua última paraula.

Proletarii, número 2, 15 d'agost de 1917

3. L'exèrcit en la revolució

És tot ella la mateixa lluita la que s'està desenrotllant des dels primers dies de la revolució, en allò que fa a la qüestió de la guerra i la pau: una lluita entre la democràcia dels obrers i camperols, que fou prenent forma des de baix, i la república imperialista, que les classes propietàries estaven tractant de construir des de dalt.

Els il·lustres generals s'apressaren a "reconèixer" la república (almenys pel moment) esperant fermament que la república els reconegués, i potser fins i tot estengués el seu generalat, eliminant els *fainéants*. La seua revolució "nacional" significava per a ells, una revolució palatina per a depositar Nicolau i la seua Alix [tsarina], però que preservés integralment la disciplina de classe i la jerarquia militar. Uns dies abans, el telègraf havia anunciat que el "líder" grec Venizelos havia declarat a Grècia "una república coronada per un rei"! Els Brussilov, Gutxkov, Rodzianko i Miliukov, al contrari, desitjaven continuar amb Rússia com una monarquia, però sense el tsar. Però l'evolució seguí altres passos més profunds. L'aixecament de març dels regiments de Petrograd no fou el fruit d'una conspiració: fou el resultat d'un moviment generalitzat d'amotinament en tot l'exèrcit i les masses del poble en general. I l'aixecament dels obrers i soldats estava dirigit no sols contra un tsarisme incompetent i en descomposició, incapaç de menar avant una guerra que ell mateix havia jurat, sinó contra la guerra mateixa. La profunda fractura que la revolució

provocà en la ment i la conducta dels soldats, amenaçava no sols directament els objectius imperialistes de la guerra sinó, també, al mateix instrument d'aqueixos objectius, és a dir, al vell exèrcit, construït sobre la teoria d'ordres jeràrquiques i d'obediència cega de les tropes.

Ara els generals, coronels, polítics, escribes burgesos malparlen i protesten contra l'Ordre N° 1. Segons la seua opinió, aquesta no fou el resultat d'una agitació que s'expandia per tot l'exèrcit sinó, al contrari, l'agitació era produïda per l'ordre. En realitat passava que ahir mateix els soldats encara estaven obeïnt ordres i avui han deixat de fer-ho: no està clar que s'han subordinat a alguna nova "ordre", que està registrada en els llibres com la "N° 1"? Aquesta estupidesa de l'estat major s'està produint en l'actualitat en els més amplis cercles burgesos des d'un punt de vista objectiu i històric.

La pretesa desintegració de l'exèrcit trobà la seua expressió en la desobediència dels soldats als seus superiors i en el rebuig a reconèixer aquesta guerra com a pròpia. Fou degut precisament a aquestes circumstàncies que Kerenski llançà en la cara de l'exèrcit que està despertant la seua frase "esclaus amotinats". Si la burgesia pensava que era suficient de substituir els Sukhomlinov pels Gutxkov, per a lligar l'exèrcit de nou al carro de l'imperialisme, llavors Kerenski, en la seua filistea superficialitat i autocomplaença, pensà que seria suficient de treure Gutxkov per a fer novament de l'exèrcit una ferramenta obedient del govern. Vertaderament tot il·lusions!

La revolució, des del punt de vista de la psicologia de les masses, és una aplicació del criteri de la raó a les tradicions i institucions heretades. Totes les penúries, patiments i humiliacions, que la guerra ocasionava al poble i, en particular, a l'exèrcit, estaven coronats i sancionats per la voluntat del tsar. Si en Petrograd el tsar mateix havia estat deposat, què impediria als soldats llevar-se de damunt l'autocràcia d'aquests oficials que havien estat els més gelosos i servils defensors del tsarisme? Per què els soldats no qüestionarien el sentit i objectiu de la guerra, quan el mateix home del que abans havia depès la qüestió de la pau havia estat deposat?

El soviets de delegats dels obrers i soldats cridà, en un manifest al començament d'abril dirigit a tots els pobles d'Europa, a lluitar per una pau democràtica. Aquesta fou l'"Ordre N° 1" al terreny de política internacional. El manifest apareixia com una resposta a la qüestió candent i inevitable: "Continuarem lluitant i, si així fos, per a què? Els imperialistes feien creure que, si no hagués estat per aquest manifest, aquesta qüestió mai se'ls hauria ocorregut als soldats, els quals havien despertat a causa del tro de la revolució.

Miliukov preveïé que la revolució despertaria l'esperit de crítica i independència en l'exèrcit i que, consegüentment, constituïria una amenaça als objectius imperialistes de la guerra. Per això, en la quarta Duma, parlà obertament contra la revolució. I quan ara Miliukov protesta contra l'"Ordre", el manifest i la Conferència Socialista de Zimmerwald, dient que aquestes coses enverinaren l'exèrcit, és, almenys quant a ell, una mentida deliberada. Miliukov sap molt bé que el principal "verí" no està darrere de les "ordres" del soviets, que són en tot cas prou moderades, sinó que està en la revolució mateixa, que ha proporcionat als patiments de les masses una expressió en forma de protestes, demandes i obertes demostracions de força.

El procés de reconstrucció interna de l'exèrcit, i l'orientació política de la seua massa de soldats, esclataren amb una catàstrofe feroç al front. La causa última d'aquesta catàstrofe és la contradicció entre la política imperialista, que féu ús del Govern Provisional com la seua ferramenta, i els desitjos de les masses d'una pau justa i immediata. Una nova disciplina i un entusiasme genuí en l'exèrcit sols poden sorgir de la revolució mateixa, d'una solució valenta als seus problemes interns i d'una lluita resolta contra els obstacles externs. Si el poble i l'exèrcit sentien i estaven convençuts que la revolució era la seua revolució, que el govern era el seu govern, que aquest no es detindria davant la defensa dels seus interessos contra els explotadors, que no perseguia objectius externs d'opressió ni conquesta, que no estava

agenollant-se davant dels financers “Aliats”, que estava oferint obertament a les nacions una pau immediata sobre bases democràtiques, llavors, les masses treballadores i el seu exèrcit, s’haurien trobat, en aquestes circumstàncies, inspirats per una unitat indissoluble, i si la revolució alemanya arribava a temps per a ajudar-nos, l’exèrcit rus lluitaria contra els Hohenzollern amb el mateix entusiasme que els obrers russos mostraren en defensar les conquestes del moviment popular contra els atacs de la contrarevolució.

Els imperialistes temien aquest camí com a la pesta, i tenien raó. La política mesquina de la petita burgesia no creia en aquest mètode molt més que el que el petit comerciant creu en la possibilitat de l’expropiació dels bancs. Renunciant a totes les “utopies”, és a dir, al posterior desenvolupament de la revolució, els socialistes-revolucionaris i els menxevics continuaren exactament amb la mateixa ruïnosa doble política que portaria la catàstrofe.

Hom li deia al soldat, i era veritat, que aquesta era, d’ambdues bandes, una guerra imperialista, que el govern rus estava lligat de peus i mans pels acords financers, diplomàtics i militars oposats als interessos de tots els pobles; i després s’hi agregava: “Però, per ara, continua lluitant sobre les bases de vells tractats colze a colze amb els vells aliats”. Però el soldat sota el foc “per ara”, es troba amb la mort. Continuar fent aquest suprem sacrifici és possible només per al soldat que s’ha deixat portar pel foc de l’entusiasme col·lectiu; però aquest estat només s’assoleix a condició d’una completa fe en la justesa de la seua causa. La revolució ha eliminat la concepció de “carn de canó sagrada” que no reflexiona. Ni Kornilov, ni Kaledin poden canviar el curs de la història i restaurar la disciplina del botxí, tot i que només siga temporalment, sense repressions terribles equivalents a un període perllongat de caos sagnant. L’exèrcit només pot ésser eficaç en els temps de guerra si hom li forneix nous objectius, nous mètodes, una nova organització. Calia traure totes les conclusions de la revolució. El règim irresolut, ambigu, que el Govern Provisional, ajudat pels socialistes-revolucionaris i els menxevics, ha preparat per a l’exèrcit, portava amb si els gèrmens d’una catàstrofe segura. L’exèrcit havia estat transformat segons certs criteris i se li havia donat l’oportunitat per a la seua crítica oberta. Es fixaren, doncs, nous objectius que palesament no tolerarien la tensió de la crítica revolucionària, i en el nom d’aqueixos objectius es demandà que l’exèrcit, exhaust, famolenc i desprotegit com estava, fes esforços sobrehumans. ¿Pot haver-hi algun dubte del resultat quan recordem, a més a més, que alguns generals de l’estat major estaven treballant conscientment a favor d’una derrota de Rússia?

Però el Govern Provisional s’intoxicà a si mateix amb ampul·lositat i paraules buides. *Messieurs les ministres* consideraven les masses de soldats, que estaven en un estat de profunda fermentació, com a matèria primera amb la qual es podia fer tot allò que calgués en interès dels imperialistes que havien paralytitzat el nostre devastat i infeliç país. Kerenski els suplicava. Amenaçava, s’agenollava, però no els donava als soldats una resposta a cap dels seus problemes reals. Enganyant-se a si mateix amb una oratòria barata, s’assegurà per endavant el suport del Congrés dels Soviets, on prevalia una democràcia petit burgesa altiva, malgrat la seua “vigilància”, i ordenà una ofensiva. Açò fou, en el sentit literal de la paraula, l’“Ordre N° 1” de la contrarevolució russa.

El 17 de juny, nosaltres els internacionalistes, ens declaràrem obertament al Congrés dels Soviets, sobre el tema de l’ofensiva que estava en marxa. Junt a una crítica profunda, assenyalàrem que, en el present estat de l’exèrcit, una ofensiva era una aventura militar que amenaçava l’existència de l’exèrcit mateix. Allò que seguí demostrà que només ho veiérem massa clarament. El govern no havia contemplat ni previst res. El partit governant dels socialistes-revolucionaris i els menxevics havia passat el temps llançant denúncies contra nosaltres en compte d’aprofitar els nostres suggeriments.

Naturalment, com els bolxevics havien predit aquest desastre, la culpa caigué sobre... els bolxevics. Darrere de la tragèdia provocada per la ignorància i irresponsabilitat estava la covardia en tota la seua misèria. Tots els responsables dels nostres destins no tenien deure

més urgent que trobar un boc expiatori a qui culpar. Els discursos i articles semioficials d'aquests dies romandran per sempre com a monuments a la baixesa humana.

És ben segur que l'acaçament als bolxevics pot, encara, confondre per un temps les ments de la gent. Però no pot eliminar, ni de cap manera atenuar, la qüestió de la responsabilitat del govern. Foren els bolxevics culpables o no, com és que el govern no preveïé res? Sembla que no tenia ni idea del mateix exèrcit que havia enviat a combatre. Sense considerar per un moment si l'exèrcit era capaç d'entendre una ofensiva, li ordenà avançar. I els que estaven al capdavant del govern no eren els bolxevics. Qualsevulla que fossen els fets respecte a aquests últims, tot el pes de la responsabilitat d'aquesta tràgica aventura que fou l'ofensiva recau a coll del govern de Kerenski, Tseretelli i Txernov.

Aquesta responsabilitat s'incrementa pel fet que les veus d'advertència no sols arribaren des del camp dels internacionalistes. El periòdic imperialista *Novoie Vremia*, que té relacions estretes amb l'estat major reaccionari, feia els següents comentaris, el 5 d'agost, sobre els preparatius per a l'ofensiva: “*El previngut Alexeiev, com no volia llançar forces sense preparació a l'assalt, com no desitjava arriscar a canvi de resultats qüestionables els guanys ja assolits, fou reemplaçat. La il·lusió de l'èxit, el desig d'una pau prompta, imposada a Alemanya pels líders de Petrograd, menà Brussilov a la cresta de l'onada, i ràpidament el submergí quan l'onada trencà.*”

Aquestes línies eloqüents expliquen i confirmen les afirmacions confuses de *Rietx*, en el moment de la renúncia d'Alexeiev, respecte a la partida d'aquest “estrateg vigilant”, en el lloc del qual es col·loca l’“home de la cavalleria” que no sap res de reflexió. En forçar una ofensiva, els cadets se salvar a temps de l'acusació de tenir una estratègia o política de cavalleria, i es prepararen per a l'ostentosa partida del ministeri del 15 de juliol. I els ministres “socialistes” explicaren amb murmuracions confidencials a l'orella de la “democràcia revolucionària” que el canvi de cap militar, que fou de fet el resultat de l'ofensiva, significava la substitució del “vertader demòcrata” Brussilov pel “monàrquic” Alexeiev. Així es fa la història!

Després d'haver “llançat forces sense preparació a l'assalt” (per a usar el llenguatge del *Novoie Vremia*) i en haver xocat amb les seues terribles conseqüències, no quedava altre remei que confiar a Dan, Lieber i altres cavallers patriòtics, la tasca d'inaugurar un pogrom sistemàtic contra els bolxevics. Açò forma part de la mateixa “tasca constructiva” per a la defensa nacional que tan bé s'adapta a la mesura dels “líders” abans esmentats. En el seu esforç per distanciar-se de tots els vociferants burgesos, els Dan i Lieber llançaven espurnes contra els “demagogs” que agitaven entre les “masses ignorants de soldats” eslògans com “la publicació dels tractats secrets”, “ruptura total amb els imperialistes”, etc. “És així [confirmaven amb menyspreu els vociferants burgesos] però això també s'aplica a l'Ordre N° 1 i al manifest d'abril, que per la vostra culpa circulà demagògicament entre les masses ignorants dels soldats”. I quan els Dan i Lieber, assecant la suor freda de les seues fronts, feien tot l'esforç per a recordar els més elementals principis del pensament revolucionari per a justificar els seus pecats de joventut, descobrien amb terror que només necessitaven repetir les nostres paraules. I aquí està el punt decisiu, perquè les nostres consignes no contenen una altra cosa que les conseqüències necessàries del desenvolupament de la revolució, de la qual l'Ordre N° 1 i el manifest d'abril marquen la primera etapa.

Però el més notable en tot açò és que, a primera vista, tanmateix els resultats terrorífics de l'ofensiva, els ministres “socialistes” continuen comptabilitzant-lo com un haver del seu compte, i, en les seues conferències amb la burgesia, es refereixen a l'ofensiva com la seua gran contribució patriòtica.

“Els pregunte [crijà Tseretelli en la Conferència de Moscou] qui podria haver fet avançar més fàcilment les forces de la Rússia revolucionària: el ministre de guerra Gutxkov o el ministre de guerra Kerenski?” (*Crits de “Bravo!” i aplaudiments*)

Tseretelli està així gallejant obertament del fet que Kerenski fa el mateix treball que Gutxkov hauria degut fer, però pel fet que aquest últim no tenia el crèdit de democràcia “revolucionària” a què recórrer, s’ha fet massa difícil per a ell. I la burgesia, tot i la catàstrofe que provocaria amb l’ofensiva, reconeix alegrement els serveis de Kerenski.

“Sabem i recordarem [declarà el cadet Nabokov en la Conferència de Moscou] que el gran esclat d’entusiasme en l’exèrcit rus dos mesos enrere, que en aqueixos terribles dies agregà una nova gloriosa pàgina a la nostra història, fou inspirat per l’home que ara està al capdavant del Govern Provisional. La història mai oblidarà el seu servei en aquest moment”.

És conseqüentment prou clar que la “pàgina gloriosa” de l’ofensiva de l’1 de juliol no té cap relació amb la defensa nacional, ja que l’eficàcia militar de Rússia, com a conseqüència de l’ofensiva, simplement ha empitjorat. Si la burgesia, no obstant això, parla de l’ofensiva en termes d’aprovació, és per la simple raó que el colp cruel infligit al nostre exèrcit com a resultat de la política de Kerenski, ha creat condicions favorables per a la proliferació del pànic i per als plans contrarevolucionaris. Tot el poder de la democràcia dels socialistes-revolucionaris i menxevics havia estat exercit per a forçar una ofensiva, i aquesta ha escombrat completament aquest règim de contradiccions i insolvència, que els líders filisteus s’havien esforçat en recolzar amb tota la seua ingenuïtat estreta.

La burgesia i els seus generals consideren ara l’ofensiva i la qüestió de la pau des de l’angle de la política interna, és a dir, de l’avanç de la contrarevolució. Açò ha estat clarament expressat en la Conferència de Moscou pel general Kornilov. “En aquests moments no es pot assolir la pau [digué], ni tan sols per la raó que no estem en posició per a portar a terme una desmobilització. Primer hem d’eleva el prestigi dels oficials”. En l’exèrcit s’havien concentrat massa persones armades *pel* govern, i que tenien *envers* el govern demandes massa radicals. Només la continuació de la guerra, sense importar les possibilitats d’èxit, donaria la possibilitat d’“eleva el prestigi dels oficials”, tornar a guanyar el control de les masses de soldats i assegurar una desmobilització de forma tal que no permetés als soldats amenaçar els pilars de la propietat i el govern imperialista. I si en la persecució d’aquest objectiu, es requereix una pau per separat, la burgesia faria tal pau, sense immutar-se.

Des de l’1 de juliol, d’ara en avant, la contrarevolució avança a grans passos, amb absoluta confiança. I no es detindrà fins que no haja rebut un fort colp.

Proletariï, número 7, 20 setembre de 1917

4. I ara?

És quasi segur que l’actual govern, l’encarnació d’una perillosa i malèvola incompetència, no suportarà l’atac de Moscou i patirà nous canvis. El general Kornilov no explica en va que no s’ha de témer una nova crisi de poder. Tal crisi, en aquests moments, pot ésser ràpidament superada per un nou gir a la dreta. Si Kerenski obtindrà o no, sota aquestes circumstàncies, un grau addicional d’independència del control organitzat de la democràcia, que serà reemplaçada per un “govern invisible” (i per tant més real) de les camarilles imperialistes; si el nou govern mantindrà relacions definides amb l’estat major de les classes propietàries que serà creat sens dubte per la Conferència de Moscou; quin serà el lloc dels bonapartistes “socialistes” en la combinació del nou govern; totes aquestes qüestions són d’importància secundària. Però, fins i tot si l’atac burgès fos repel·lit i la Conferència de Moscou culminés en una nova sortida dels cadets del govern, el poder usurpat de la “democràcia revolucionària” no seria de cap manera equivalent a un poder democrático-

revolucionari real. Lligats de peus i mans per les seues obligacions contra els obrers i soldats de reserva, els líders oficials del soviets estarien obligats a continuar la seua política de transaccions duals i oportunisme. En deixar el ministeri, Konovalov simplement ha passat la seua missió a coll de Skobelev. El govern Kerenski-Tseretelli, fins i tot sense els cadets, continuaria portant a terme un programa semicadet. L'eliminació dels cadets és una gota d'aigua al mar; allò que es necessita és sang i mètodes nous.

La Conferència de Moscou, en tot cas, tanca i resumeix la fase sencera de la revolució en la qual el rol dirigent ha estat exercit per les tàctiques socialistes-revolucionàries i menxevics de cooperació amb la burgesia, fase que s'ha basat en la renúncia als objectius independents de la revolució i la seua subordinació a la idea d'una coalició amb els enemics de la revolució.

La revolució russa és un producte directe de la guerra. Aquesta li brindà el necessari instrument d'una organització a escala nacional: l'exèrcit. Els camperols, la major part de la població, havia estat organitzat a la força en el moment de la revolució. Els delegats soldats dels soviets cridaren a l'exèrcit a enviar els seus representants polítics, davant la qual cosa les masses camperoles automàticament enviaren als soviets els intel·lectuals semiliberals, els quals traduïren la indefinició de les seues aspiracions i desitjos al llenguatge de l'oportunisme mesquí i embolicador més menyspreable. La *intel·liguentsia* petit burgesa, que és des de tots els punts de vista dependent de la gran burgesia, prengué la direcció dels camperols. Els soviets de representants dels soldats camperols obtingueren una majoria clara sobre els representants dels obrers. L'avantguarda del proletariat de Petrograd fou declarada "massa ignorant". La flor de la revolució es revelà en les persones dels menxevics i socialistes-revolucionaris de febrer, dels intel·lectuals "provincians", recolzats en els camperols. Basant-s'hi, s'alçà, a través d'eleccions a dos i tres nivells, el Comitè Executiu Central. El Soviet de Petrograd, que en un primer període complí funcions d'abast nacional, estigué des del principi sota la immediata influència de les masses revolucionàries. El CC, per contra, planejava en els núvols de les altures burocràtiques revolucionàries, allunyat dels soldats i obrers de Petrograd, i hostil a ells.

És suficient recordar que el CC considerà necessari convocar les tropes del front per a sufocar les mobilitzacions de Petrograd que, en el moment de l'arribada de les tropes, ja havien estat detingudes pels mateixos manifestants. Els líders filisteus cometeren un suïcidi polític quan veieren únicament caos, anarquia i disturbis en la tendència (que era el resultat natural de tota l'orientació del país) a equipar i armar la revolució amb tot l'aparell de l'autoritat. Desarmant els obrers i soldats de Petrograd, els Tseretelli, Dan i Txernov, desarmaren l'avantguarda de la revolució i infligiren una ferida irreparable a la influència del seu mateix comitè executiu.

Ara, confrontats amb els embats de la contrarevolució, aquests polítics parlen de restablir l'autoritat i la importància dels soviets. La seua consigna del moment, consisteix en xerrameques sobre l'organització de les masses al voltant dels soviets. No obstant això, aquesta forma abstracta de plantejar la qüestió, constitueix un procediment profundament reaccionari. Sota un ostensible crida a l'organització intenten sortejar la qüestió dels objectius i mètodes polítics de la lluita. Organitzar les masses en nom d'"elevant l'autoritat" dels soviets és una empresa inútil i miserable. Les masses tenien confiança en els soviets, els seguïen i els elevaren a una altura immensa; i el resultat que han pogut constatar és la rendició dels soviets davant dels pitjors enemics de les masses. Seria infantil suposar que les masses podrien o voldrien tornar a començar un experiment històric ja rebutjat. Perquè les masses, en haver perdut la seua confiança en l'actual centre dominant de la democràcia, no perden també la seua confiança en la revolució mateixa, han d'ésser proveïdes d'un judici crític de tot el treball polític previ realitzat per la revolució, i açò equival a una condemna sense pietat a tots els "esforços" dels líders socialistes-revolucionaris i menxevics.

Els direm a les masses: ells culpen els bolxevics de tot, però com és que no tingueren poder per a lluitar contra els bolxevics? Del seu costat no sols estava la majoria dels soviets sinó tota l'autoritat del govern i, fins i tot així, se les arranjaren per a ésser derrotats per una "conspiració" per part del que ells anomenen una insignificant banda de bolxevics.

Després dels fets del 16-18 de juliol, els socialistes-revolucionaris i els menxevics en Petrograd s'afebliren cada vegada més, mentre que els bolxevics s'enfortien. El mateix succeí en Moscou. Açò demostra clarament el fet que, per la seua política, el bolxevisme dóna expressió a les reals demandes de la revolució en la mesura que aquesta última avança, mentre que la "majoria" socialista-revolucionària i menxevic simplement perpetua l'endarreriment i impotència d'ahir de les masses. Però avui, aquest immobilisme està esgotat: ha d'ésser, doncs, reforçat amb la més salvatge repressió. Aquestes persones lluiten contra la lògica inherent a la revolució i, per això, els trobem en el mateix camp que els enemics de classe conscients de la revolució. I justament per això, tenim el deure d'afeblir la confiança envers ells, en nom del dia de la revolució, és a dir, el nostre demà.

La completa vacuïtat de la frase: "enfortir els soviets" sorgeix més clarament en les relacions entre el Comitè Executiu Central i el Soviet de Petrograd. En vista del fet que aquest últim, recolzat en l'avantguarda de la classe obrera i dels soldats que s'han passat de la seua banda, ha anat avançant cada vegada més resoludament a la posició del socialisme revolucionari, *el Comitè Executiu Central ha minat sistemàticament l'autoritat i importància del Soviet de Petrograd*. No ha estat convocat durant mesos. De fet, li furtaren el seu òrgan, *Izvestia*, en les columnes del qual els pensaments i la vida del proletariat de Petrograd no trobaven cap expressió. Quan l'enfurida premsa burgesa difama i deshonra els líders del proletariat de Petrograd, *Izvestia* no escolta ni veu res. Sota aquestes circumstàncies, quin pot ésser el significat de la consigna "enfortir els soviets"? Només hi ha una resposta possible: enfortir el Soviet de Petrograd *contra* el Comitè Executiu Central, que ha estat burocratitzat i la composició del qual continuen sense canvis. Hem de guanyar per al Soviet de Petrograd la completa independència d'organització, protecció i funcionament polític.

Aquesta és la qüestió més important, i saldar-la és el primer punt de l'ordre del dia. El Soviet de Petrograd ha d'esdevenir el centre d'una nova mobilització revolucionària de les masses d'obers, soldats i camperols, en una nova lluita pel poder. Hem de recolzar amb totes les nostres forces la iniciativa de la Conferència de Comitès de Fàbrica, de *convocar un Congrés de Delegats Obrers de tota Rússia*. Perquè el proletariat pugua guanyar per a la seua activitat les masses empobrides de soldats i camperols, la seua política ha d'ésser definitiva i inexorablement oposada a les tàctiques del Comitè Executiu Central. De l'anterior ha de quedar clar com d'impotent reaccionària i utòpica és la idea originada en *Novaia Zhin* respecte a la unió entre nosaltres i els menxevics. Açò només es pot assolir si el proletariat com a classe reestructura la seua organització central a escala nacional. És impossible per a nosaltres predir tots els girs i voltes del camí de la història. Com a partit polític, no se'ns pot fer responsable pel curs de la història. Però som totalment responsables davant de la nostra classe: capacitada per a portar a terme la seua missió a través de totes les desviacions del camí històric, aqueix és el nostre deure polític fonamental.

Les classes governants, junt al "govern de salvació", estan fent tot allò que està al seu abast per a portar els problemes polítics de la revolució a l'atenció no sols dels obrers, sinó també de l'exèrcit i de les províncies, en la forma més aguda possible. Els socialistes-revolucionaris i els menxevics han fet i estan fent tot el que poden per a revelar, davant les majors seccions de la població treballadora del país, la completa insolvència de les seues tàctiques. Ara incumbeix al nostre partit, a la seua energia, prestesa i insistència, traure totes les conclusions inexorables de la situació present i, al capdavant de les masses exhaustes i desheretades, llançar una ferma batalla per la seua dictadura revolucionària.

Proletarii, número 4, 17 d'agost de 1917

5. El caràcter de la revolució russa

Els escribes i polítics liberals i socialistes-revolucionaris-menxevics estan molt preocupats per la qüestió del significat social de la revolució russa. És una revolució burgesa o algun altre tipus de revolució? A primera vista, aquesta teorització acadèmica pot semblar un poc enigmàtica. Els liberals no tenen res a guanyar en revelar els interessos de classe darrere de “la seua” revolució. I en allò que fa als “socialistes” petit burgesos, com a regla general, no fan ús de l’anàlisi teòrica en la seua activitat política, sinó que prefereixen usar el “sentit comú”, que és simplement un altre nom per a la mediocritat i la manca de principis. El fet és que l’estimació de Miliukov-Dan, inspirada per Plekhanov, quant al caràcter burgès de la revolució russa, no conté un sol gra de teoria. Ni *Iedintsvo*, ni *Rietx*, ni *Dien*, ni *Rabotxaia Gazetta*, es prenen el treball de formular què s’entén per una revolució burgesa. La intenció de les seues maniobres és purament pràctica: demostrar el “dret” de la revolució burgesa a assumir el poder. Fins i tot si els soviets representen la majoria de la població políticament formada, malgrat que en totes les eleccions democràtiques, a la ciutat i al camp, els partits capitalistes han estat àmpliament escombrats, “com que la revolució té un caràcter burgès”, cal preservar els privilegis de la burgesia i assignar-li un rol en el govern que no mereix d’acord amb l’alineament dels grups polítics al país. Si actuàrem d’acord amb els principis del parlamentarisme democràtic, és clar que el poder pertany als socialistes-revolucionaris, ja siga sols o en coalició amb els menxevics. Però com que “la nostra revolució és una revolució burgesa”, els principis de la democràcia estan suspesos i els representants de l’aclaparadora majoria del poble reben cinc seients en el govern, mentre que els representants d’una insignificant minoria n’obtenen el doble. Al diable amb la democràcia! Llarga vida a la sociologia de Plekhanov!

“Supose que vostès voldrien tenir una revolució burgesa sense la burgesia?”, pregunta Plekhanov, astutament, invocant en el seu suport la dialèctica i Engels.

“Això és! (interromp Miliukov) nosaltres els cadets estariem disposats a renunciar al poder que el poble, evidentment, no desitja lliurar-nos. Però no podem sostreure’ns davant de la ciència”, referint-se al “marxisme” de Plekhanov com la seua autoritat.

Puix que la nostra revolució és una revolució burgesa, expliquen Plekhanov, Dan i Potresov, hem de fer una coalició política entre els treballadors i els explotadors. I a la llum d’aquesta sociologia, la pallassa encaixada de Bublikov i Tseretelli es revela en tot el seu abast històric.

El problema és merament aquest: que el mateix caràcter burgès de la revolució que ara s’usa com una justificació de la coalició entre els socialistes i els capitalistes, ha estat usat durant un bon nombre d’anys per aquests mateixos menxevics per a portar-los a conclusions diametralment oposades.

Puix que en una revolució burgesa, solien dir, el poder governamental no té una altra funció que salvaguardar la dominació de la burgesia, és clar que el socialisme no té res a fer amb ell, el seu lloc no és en el govern, sinó a l’oposició. Plekhanov considerava que els socialistes no podien *sota cap condició* participar en un govern burgès, i atacà salvatgement Kautsky, la resolució del qual admetia, en aquest punt, algunes excepcions. “*Tempora legesque mutantur*”, deien els cavallers del vell règim. I també sembla el cas per a les “lleis” de la sociologia de Plekhanov.

No importa com de contradictòries puguen ésser les opinions entre els menxevics i el seu líder Plekhanov, quan es comparen les seues declaracions abans de la revolució amb les actuals, un pensament únic domina ambdues fórmules: no es pot fer una revolució burgesa

“sense la burgesia”. A primera vista, aquesta idea podria semblar axiomàtica. Però és només una idiotesa.

La història de la humanitat no començà amb la Conferència de Moscou. Anteriorment, hi hagueren revolucions. A les acaballes del segle XVIII, es produí una revolució en França, que s’anomenà, no sense raó, la “Gran Revolució”. Fou una revolució burgesa. En una de les seues fases, el poder caigué en mans dels jacobins, els quals tenien el suport dels *sans culottes*, és a dir, dels treballadors semiproletaris de les ciutats, que aixecaren entre ells i els girondins (el partit liberal de la burgesia, els cadets del seu temps), el rectangle net de la guillotina. Només la dictadura dels jacobins forní a la Revolució Francesa la seua importància històrica, que en féu la “Gran Revolució”. I no obstant això, aquesta dictadura es portà a terme no sols sense la burgesia sinó *contra* i malgrat ella. Robespierre, a qui no se li donà l’oportunitat de familiaritzar-se amb les idees de Plekhanov, derrocà totes les lleis de la sociologia, i, en compte d’estretir mans amb els girondins, els tallà el cap. Fou cruel, sens dubte. Però aquesta crueltat no impedí que la Revolució Francesa es convertís en “Gran”, dins dels límits del seu caràcter burgès. Marx, en el nom del qual es cometen ara tants actes perniciosos al nostre país, digué que “tot el terror francès fou simplement una manera *plebea* d’acabar amb els enemics de la burgesia” (Marx, K., veure *Correspondència Selecta*). I com aquesta burgesia tenia molta por d’aquests mètodes plebeus per a acabar amb els enemics del poble, els jacobins no sols privaren la burgesia del poder, sinó que aplicaren una regla a sang i foc respecte a la burgesia, cada vegada que aquesta intentava detenir o “moderar” el treball dels jacobins. Queda clar, doncs, que els jacobins portaren a terme una revolució burgesa sense la burgesia.

Referint-se a la Revolució anglesa de 1648, Engels escrigué: “perquè la burgesia pogués recollir tots els fruits madurs, calia que la revolució fos més enllà dels seus objectius, com fou el cas novament a França en 1793 i a Alemanya en 1848. Aquesta és, sens dubte, una de les lleis de l’evolució de la societat burgesa” (Engels, F., *Socialisme utòpic i socialisme científic*). Veiem que la llei d’Engels és diametralment oposada a l’enginyosa estructura de Plekhanov, que els menxevics han adoptat i repeteixen per tot arreu com si fos marxisme.

Per descomptat, es pot objectar que els jacobins mateixos eren una burgesia, una petita burgesia. Açò és absolutament veritat. Però ¿que no és també el cas de l’anomenada “democràcia revolucionària” encapçalada pels socialistes-revolucionaris i els menxevics? Entre el partit dels cadets, que representa als propietaris si fa o no fa grans, i els socialistes-revolucionaris, no hi ha hagut, en cap de les eleccions portades a terme a la ciutat o el camp, cap partit intermedi. S’hi dedueix, doncs, amb una certesa matemàtica que la petita burgesia ha d’haver trobat la seua representació política dins dels rengles dels socialistes-revolucionaris. Els menxevics, la política dels quals no difereix un sol mil·límetre de la política dels socialistes-revolucionaris, reflecteixen els mateixos interessos de classe. Açò no contradiu el fet que també són recolzats d’una banda pels obrers més endarrerits, més conservadors i privilegiats. Per què els socialistes-revolucionaris han estat incapaços d’assumir el poder? ¿En quin sentit i per què el caràcter “burgès” de la revolució russa (si assumim que tal és el seu caràcter) obligava els socialistes-revolucionaris i menxevics a supplantar els mètodes plebeus dels jacobins pel procediment tan elevat d’un acord amb la burgesia contrarevolucionària? És evident que l’explicació cal cercar-la no en el caràcter “burgès” de la revolució sinó en el caràcter miserable de la nostra democràcia burgesa. En compte de fer que el poder en els seus mans fos l’òrgan per a la realització de les demandes essencials de la història, la nostra fraudulenta democràcia passà amb deferència tot el poder real a la camarilla contrarevolucionària i militar-imperialista. Fins i tot Tseretelli, en la Conferència de Moscou, pogué vanagloriar-se que els soviets no havien lliurat el seu poder sota pressió, després d’èsser derrotats arran d’una dura lluita, sinó voluntàriament, com a

prova d'una política d'autodissolució. La bondat del vedell, que estén el seu coll al ganivet del carnisser, no és la qualitat que conquerirà nous mons.

La diferència entre els terroristes de la Convenció i els capituladors de Moscou és la diferència entre tigrés i vedells: una diferència de coratge. Però aquesta diferència no és fonamental. Només oculta una diferència decisiva en el personal de la democràcia mateixa. Els jacobins estaven basats en classes de poca o cap propietat, incloent-hi també embrions d'un proletariat que ja existia. En el nostre cas, la classe obrera industrial ha fet el seu camí fora de la mal definida democràcia per a ocupar una posició en la història on exerceix una influència d'importància fonamental. La democràcia petit burgesa fou perdent les seues més valuoses qualitats revolucionàries a mesura que aqueixes qualitats es desenvolupaven en el proletariat, que s'alliberà del tutela de la petita burgesia. Aquest fenomen al seu torn es deu al grau incomparablement superior del desenvolupament capitalista a Rússia en relació amb la França de finals del segle XVIII. El poder revolucionari del proletariat rus, que no pot ésser mesurat de cap manera per la seua importància numèrica, es basa en el seu immens poder productiu, que es palesa més que mai en els temps de guerra. L'amenaça d'una vaga ferroviària novament ens recorda, en els nostres dies, com tot el país depèn del treball concentrat del proletariat. El partit petit-burgès-camperol, a l'inici de la revolució, estigué exposat a un foc creuat entre els poderosos grups formats per les classes imperialistes, d'una banda, i el proletariat revolucionari i internacionalista per un altra banda. En la seua lluita per a exercir una influència pròpia sobre els treballadors, la petita burgesia no deixà de vanagloriar-se del seu "talent per a administrar l'estat", del seu "patriotisme", i així caigué també en una dependència servil dels grups capitalistes contrarevolucionaris. Simultàniament, perderen la possibilitat de liquidar el vell barbarisme que impregnava aquells sectors del poble que encara els seguien. La lluita dels socialistes-revolucionaris i els menxevics per a influenciar el proletariat cedia cada vegada més el lloc a la lluita del partit proletari per a obtenir la direcció de les masses semiproletàries de les ciutats i aldees. Pel fet que "voluntàriament" cediren el seu poder a les camarilles burgeses, els socialistes-revolucionaris i els menxevics es veieren obligats a lliurar la missió revolucionària definitivament al partit del proletariat. Açò només és suficient per a mostrar que l'intent de determinar les qüestions tàctiques fonamentals a través d'una mera referència al caràcter "burgès" de la nostra revolució només pot aconseguir confondre les ments dels obrers endarrerits i enganyar els camperols.

En la Revolució Francesa de 1848, el proletariat ja fa esforços heroics per a actuar de forma independent. Però no té encara ni una clara teoria revolucionària ni una organització de classe reconeguda. La seua importància en la producció és infinitament menor que l'actual funció econòmica del proletariat rus. A més, darrere de 1848 hi havia una altra gran revolució, que havia resolt la qüestió agrària a la seua manera, i açò trobà la seua expressió en el fort aïllament del proletariat, particularment el de París, de les masses camperoles. La nostra situació respecte d'això és immensament més favorable. Les hipoteques sobre la terra, les obligacions vexatòries de qualsevol tipus i l'opressió i rapaç explotació de l'església, confronten la revolució amb qüestions ineludibles, que demanden mesures valentes i sense compromisos. L'"aïllament" del nostre partit dels socialistes-revolucionaris i menxevics (inclusivament un aïllament extrem, fins i tot per al mètode de cambres úniques), de cap manera seria sinònim d'un aïllament del proletariat de les masses oprimides de la ciutat i el camp. Al contrari, una aguda oposició de la política del proletariat revolucionari a la pèrfida defecció dels actuals líders dels soviets, només pot portar una diferenciació saludable entre els milions de camperols, arrancar als camperols pobres de la influència traïdora dels poderosos mugics socialistes-revolucionaris i convertir el proletariat socialista en el vertader líder de la revolució popular, "plebea".

Finalment, una mera referència sense sentit al caràcter burgès de la revolució russa no ens diu absolutament res sobre el caràcter *internacional* del seu *entorn*. I açò és un factor de primera importància. La gran revolució jacobina s'enfrontà a una Europa monàrquica, feudal, endarrerida. El règim jacobí caigué i donà pas al règim bonapartista, sota el pes de l'esforç sobrehumà que hagué d'oferir per a subsistir contra les forces unides de l'Edat Mitjana. La revolució russa, per contra, té enfront de si una Europa que s'ha distanciat molt d'això, havent arribat al grau més alt de desenvolupament capitalista. La carnisseria actual demostra que Europa ha arribat al punt de saturació capitalista, que no pot continuar vivint i creixent sobre la base de la propietat privada dels mitjans de producció. Aquest caos de sang i ruïna és la salvatge insurrecció de les mudes i ombrívoles forces de producció, és el motí del ferro i l'acer contra la dominació del guany, contra l'esclavitud salarial, contra el miserable impàs de les nostres relacions humanes. El capitalisme, pres entre les flames d'una guerra que ell mateix ha desencadenat, crida des de les boques dels seus canons a la humanitat: "O guanye o te soterraré sota les meues ruïnes quan caiga!".

Tota l'evolució del passat, els milers d'anys d'història humana, de lluita de classes, d'acumulació cultural, es concentren ara en l'únic problema de la revolució proletària. No hi ha una altra resposta possible ni una altra sortida. I aquí rau la tremenda força de la revolució russa. No és una revolució "nacional"; burgesa. Qui la concebia així, està vivint al regne de les al·lucinacions dels segles XVIII i XIX. La nostra pàtria en el temps, és el segle XX. La sort futura de la revolució russa depèn directament del curs i el resultat de la guerra, és a dir, de l'evolució de les contradiccions de classe a Europa, a les que aquesta guerra imperialista dóna una naturalesa catastròfica.

Els Kerenski i Kornilov han començat força aviat a usar el llenguatge dels dictadors rivals. Els Kaledin han mostrat les seues dents massa ràpidament. El renegat Tseretelli ha pres prompte la menyspreable mà que li ha tendit la contrarevolució. Però la revolució tot just ha dit la seua primera paraula. Té encara tremendes reserves en Europa occidental. En lloc de l'encaixada dels líders dels gàngsters reaccionaris amb els inútils de la petita burgesia, arribarà el gran abraç del proletariat rus amb el proletariat d'Europa.

Proletarii, número 8, 22 d'agost de 1917

6. Qüestions de tàctica internacional

Els agrupaments polítics de classe en la revolució russa han sorgit amb una claredat sense precedents, però la confusió que regna al camp de la nostra ideologia, tampoc té precedents. El caràcter endarrerit del desenvolupament històric de Rússia ha permès a la intel·liguència petit burgesa adornar-se amb les plomes de paó de la més exquisida teoria socialista. No obstant això, aquestes fines plomes no tenen una altra funció que cobrir la seua marcida nuesa. El fet que els socialistes-revolucionaris i els menxevics no hagen assumit el poder al començament de març, ni el 16 de maig, ni el 16 de juliol, no té res a veure amb el caràcter "burgès" de la nostra revolució ni amb la impossibilitat de portar-la endavant "sense la burgesia". Es deu al fet que els "socialistes" petit burgesos, completament encotillats a les malles de l'imperialisme, no són encara capaços de fer una desena part del treball que els jacobins realitzaren fa cent vint-i-cinc anys. Parlotegen sobre la defensa de la revolució i del país, però açò no els impedeix rendir a la reacció burgesa una posició rere altra. La lluita pel poder, doncs, esdevé el primer i més important problema de la classe obrera, i veurem a la revolució desposseint-se simultàniament i integral de la seua vestimenta "nacional" i burgesa.

O bé, coneixerem un tremend salt cap enrere, en la direcció d'un règim imperialista fort, que culminarà molt probablement en una monarquia; llavors els soviets, els comitès agraris, les organitzacions de soldats i moltes altres coses, cauran a trossos i els Kerenski i Tseretelli seran descartats. *O bé*, el proletariat, arrossegant al seu darrere les masses semiproletàries i abandonant els seus líders d'ahir (en aquest cas, també els Kerenski i Tseretelli seran descartats), establirà el règim de la democràcia obrera. Els posteriors èxits del proletariat dependran, primer i sobretot, de la revolució europea, particularment de l'alemanya.

Per a nosaltres, l'internacionalisme no és una noció abstracta, que existeix només per a ser traïda a cada moment (això és per a Tseretelli i Txernov), sinó un principi pràctic profundament i directa dominant. Per a nosaltres, els èxits decisius i permanents són inconcebibles sense la revolució europea. No podem per tant comprar èxits parcials al preu de procediments i combinacions que puguen posar obstacles en el camí del proletariat europeu. Només per aquesta raó, una oposició sense compromisos als socialpatriotes és per a nosaltres la condició *sine qua non* per a tot el nostre treball polític.

“Camarades del món sencer [crijà un dels oradors al Congrés de tota Rússia dels Soviets], ajorneu la vostra revolució social cinquanta anys!” Inútil és dir que aquest ben intencionat consell fou saludat amb l'aplaudiment satisfet dels menxevics i els socialistes-revolucionaris.

És precisament en aquest punt, en la qüestió de la seua relació amb la revolució social, que la diferència entre les diverses formes d'utopisme oportunista petit burgès, d'una banda, i el socialisme proletari, d'una altra, esdevé important. Hi ha un bon nombre d'“internacionalistes” que expliquen la crisi de la Internacional com una intoxicació xovinista temporània deguda a la guerra, i els qui creuen que, tard o d'hora, es tornarà a la situació anterior, i que els vells partits polítics retornaran a la vella senda de la lluita de les classes que han perdut de vista momentàniament. Esperances infantils i ridícules! La guerra no és una catàstrofe exterior: destrueix l'equilibri de la societat capitalista per la sublevació de les forces productives que es desenvolupen en aquesta societat, contra els límits imposats per les fronteres nacionals i les formes de la propietat privada. O bé veurem convulsions contínues de les forces productives, sota la forma de guerres imperialistes recurrents, o bé veurem una organització socialista de la producció: tal és la qüestió que la història ens planteja.

De la mateixa manera, la crisi en la Internacional no és un fenomen extern o atzarós.

Els partits socialistes d'Europa es formaren en una època de relatiu equilibri capitalista i d'adaptació reformista del proletariat al parlamentarisme i al mercat nacional. “Fins i tot en el partit socialdemòcrata [escrivia Engels en 1877] el socialisme petit burgès té els seus defensors. Fins i tot els membres del partit socialdemòcrata que reconeixen els conceptes fonamentals del socialisme científic i la naturalesa pràctica de la demanda de socialització de tots els mitjans de producció, declaren que la realització d'aquesta demanda només és possible en un futur remot, la data precisa del qual és pràcticament impossible de determinar” (Engels, F., Prefaci a *La qüestió de l'habitatge*). Gràcies a la durada considerable del període “pacífic”, aquest socialisme petit burgès esdevingué realment dominant en la vella organització del proletariat. Les seues limitacions i la seua insolvència assumiren les formes més xocants, tan prompte com l'acumulació pacífica de contradiccions donà pas a un tremend cataclisme imperialista. No sols els vells governs nacionals sinó també els partits socialistes burocratitzats que havien crescut amb ells, han mostrat que no estan a l'altura de les exigències del progrés. I hom podria haver previst, si fa o no fa, tot açò.

“La tasca del partit socialista [escriviem dotze anys enrere] consistia i sempre consisteix en revolucionar la consciència de la classe obrera, com el desenvolupament de capitalisme ha revolucionat les relacions socials. Però aquesta tasca d'agitació i organització té les seues dificultats internes. Els partits socialistes europeus (particularment el més poderós

d'ells, l'alemany) ja han assolit un cert conservadorisme, que es fa més fort on les masses hagen abraçat més àmpliament el socialisme i on l'organització i disciplina d'aquestes masses estiguen més avançades. És per ells que la socialdemocràcia, com una organització que expressa l'experiència política del proletariat pot, en un moment donat, ésser un obstacle immediat en el camí de la lluita oberta entre els obrers i la reacció burgesa. En altres paraules, el conservadorisme propagandista socialista del partit proletari pot, en un moment donat, impedir la lluita directa del proletariat pel poder" (Trotski, L., *Balanç i perspectives*, 1906). Però, si els marxistes revolucionaris estaven lluny d'ésser fetitxistes respecte als partits de la II Internacional, ningú podia preveure que la destrucció d'aqueixes gegantines organitzacions seria tan cruel i catastròfica.

Els nous temps demanden noves organitzacions. Sota el baptisme de foc, ara es creen partits revolucionaris per tot arreu. Els nombrosos fills ideologicopolítics de la II Internacional no han existit, aparentment, en va. Però estan passant per una purificació interna: generacions senceres de filisteus "realistes" estan essent apartats, i les tendències revolucionàries del marxisme són per primera vegada reconegudes en tota la seua plena significació política.

Dins de cada país, la tasca no és recolzar una organització que ha sobreviscut a si mateixa, sinó reunir els elements revolucionaris genuïnament ofensius del proletariat, als que ja estan en la lluita contra l'imperialisme, assolint posicions d'avançada. Al camp internacional, la tasca no és fusionar-se i "conciliar" amb els socialistes governamentals en conferències diplomàtiques (com la d'Estocolm!) sinó assegurar la unió dels internacionalistes revolucionaris de tots els països i la recerca d'un curs d'acció comuna per a la revolució social en cada país.

Certament, els internacionalistes revolucionaris al capdavant de la classe obrera en aquests moments constitueixen, a través d'Europa, una minoria insignificant. Però nosaltres els russos hem d'ésser els últims a espantar-nos per aquesta situació. Sabem amb quina rapidesa, en moments revolucionaris, la minoria pot esdevenir majoria. Tot just que el descontentament acumulat per la classe obrera faça esclatar la closca de la disciplina governamental, el grup de Liebknecht, Luxemburg, Mehring i els seus adherents assumirà de forma immediata una posició dirigent al capdavant de la classe obrera alemanya. Només una política socialista revolucionària pot justificar una divisió en l'organització; però, al mateix temps, fa tal divisió inevitable.

Els menxevics internacionalistes, aquells que són de mentalitat semblant al camarada Martov, en oposició a nosaltres, neguen el caràcter socialista revolucionari de la nostra tasca política. Rússia, declaren en la seua plataforma, encara no està llesta per al socialisme, i la nostra funció està limitada necessàriament a la fundació d'una república democràtica burgesa. Tota la seua actitud està basada en el complet rebuig dels problemes internacionals del proletariat. Si Rússia estigués sola en el món, el raonament de Martov seria correcte. Però estem compromesos en la realització d'una revolució mundial, en lluita contra l'imperialisme mundial, amb les tasques del proletariat mundial, que inclou el proletariat rus. En compte d'explicar als obrers que els destins de Rússia estan en aquests moments indissolublement lligats amb els d'Europa, que l'èxit del proletariat europeu ens assegurarà una realització més ràpida d'una societat socialista, que, per contra, una derrota del proletariat europeu ens portarà novament sota la dictadura imperialista i la monarquia, i que acabarà per reduir-nos a l'estat d'una mera colònia d'Anglaterra i EUA; en compte de subordinar totes les nostres tàctiques als objectius generals i als del proletariat europeu, el camarada Martov considera la revolució russa des del punt de vista nacionalista estret i redueix la tasca de la revolució a la de crear una república democràtica burgesa. Aquesta formulació de la qüestió és fonamentalment falsa, perquè sobre ella planeja l'amenaça del nacionalisme estret que portà la caiguda de la II Internacional.

En limitar-se, en la pràctica, a una perspectiva nacional, el camarada Martov es reserva la possibilitat de viure en el mateix camp amb els socialpatriotes. Espera, junt a Dan i Tseretelli, sortir indemne de l'“epidèmia” del nacionalisme, ja que aquest últim desapareixerà amb la guerra, i intenta tornar, junt a ells, als canals “normals” de la lluita de classes. Martov està lligat als socialpatriotes, no per una mera i buida tradició partidària, sinó per una actitud oportunista profunda sobre la revolució social, ja que com la considera un objectiu remot, no té res a veure amb la formulació dels problemes actuals. I açò és el que ens separa d'ells.

La lluita per prendre el poder no és, per a nosaltres, simplement la pròxima etapa d'una revolució democràtica nacional. No, és la realització de la nostra tasca internacional, la conquesta d'una de les més importants posicions en tot el front de la batalla contra l'imperialisme mundial. I és aquest punt de vista el que determina la nostra relació amb l'anomenada qüestió de la defensa de la pàtria. Un canvi temporal del front cap a una banda o una altra no pot detenir ni canviar la nostra lluita, perquè està dirigida contra les mateixes bases del capitalisme, que sembla estar consagrat a la destrucció imperialista mútua dels pobles de totes les nacions.

Revolució permanent o carnisseria permanent! Tal és la lluita en què està en joc el futur de la humanitat!

Proletariï, número 10, 24 agost de 1917